Dialogus cuius collocutores sūt milites duo vnus francus. alter anglus contendentes de querelis Frācie ⁊ anglie

Milites in heremo vallis cluse, sibi inuicem obuiantes alterutrū cuius esset inquisiuit. alter frācus. alter anglus rñdit Ergo inquit francus inimic⁹. inquit angl⁹ in ventri limitibus sumus sed peregrinus arma bellica deposui Francus. quid queris Anglus. anime salutē Francus tēpus nos monet Anglus. quotēnis es Francus. ānos nō habeo ꝫ mors iam. l. annis mihi pepcit, Angl⁹ m̄ plus Francus quo pergis Angl⁹ peregre Francus omnes sum⁹ pegrini et aduene nec ciuitatē manētem habemus sed futurā vtinā inquiramus Anglus quid ergo tibi videtur de peregrinatione nostra Franc⁹ timeo ꝙ per vallez lachrymarū discurrentes. dei indignationem ꝓcurauerimus Angl⁹ quare. Francus quia iuxta verbum ysaie ꝑpendo per ea que video ꝙ indignatio dñi super omnes gentes ⁊ super vniuersam maliciam eorum q̄a nata in hac peregrinatione erumna Jam tam fastidiosi euenimus vt nesciamus quid desiderare debeamus ⁊ in hoc pugnamus cum iam sum⁹ hora cene in quos fines seculi deuenerūt. quia nihil ē quod restat. debemus pertimescere ne tēpus gratie quod presto est pereat. tamen de caducis certādo omniū nostrū corpora moriūtur et salus anime dubia Anglus. imo certa Francus quare Anglus quia mandato dei p̄ncipi nostro obedimus qui nos cogit ad bellū etsi moriamur pro obedientia morimur dei mandato Francus bellum iniquū est quia fundatū est in libidine dominandi et voluptate ditandi tyrannica contra xp̄ianos ⁊ qui sciēter peccat querit sibi gehennā Anglus Ergo principi non obediaz? nonne scribitur qui non obedierit principi morte moriatur Nōne cū inobedientia ero infamis vecors pusillanimis desertor milicie reputat⁹ imo de proditione suspect⁹ et reipublice inimicus Franc⁹. Iniustis obediendū nō in iniustis Anglus puto iustuz omne quod princeps consultus cum suis pontificibus et satrapis precepit Francus q̄d ergo tibi prodest ꝓpria cōscia si ꝑm alienam conscientiā morti te exponis Si xp̄ianus miles es. nōne christi actio tua ē instructio cui⁹ hūanitas v̄bo ex⁹ hūilitatē ⁊ paup̄tatē docuit atz iussit Tu āt q̄ apo

statas a christo cur xpiani nomen vsurpas Nonne dicit Qui diligit me sermonē meū seruabit. Nonne mandatū legis consistit in charitate perfecta. dilectione dei et primi qua teneris que habes egētibus communicare et hoc nō ignoras. Quō vbi debes dare audes rape qd tuū non est? Nonne mandatū legis Non cōtristare fratrē nec p rimū Quō in tua libidine dominā di rapis contristaris et occides et cuncta gladiatorū scelera committis contra xpi legem q doctrinaz? Nedū contra consilia et beatitudines seu virtutes imo et pcepta dei digito scripta Cui magis teneris obedire. an homi an deo an iusto et eterno. an regi mortali. an regi creatori dño dñantiū? Angl°. creatori magis // Franc°. g° illi obedi et mandata eius super quibus nec rex pōt dispensare // Anglus non solum oportet me alios sequi quia pena mortis est et infamia. si contradicā F Non minus arde bunt qui cū multis ardebūt A angustie vndiqz F Vtere igit cō filio susanne Sis innocens sanguinis iusti q reside cū xpo nec xpiani nomē perdas nec paruipēdas milicie ḡdū. // An. Nō puipēdo ꝗ p milicia exercēda morti me exposui F imo. potētia tua abuteris q militasti per hoc ad dei offensaz q primi A qd vis me facturū F seruaturū legis dei precepta et sit tua milicia contra infideles et dei pcepta non obseruantes. militare pro fide christi q eius ecclesia quā tuendam suscepit milicia. desistas a sacrilegijs et rapinis. ptege pupillos et viduas q aduenas. nemi nem opprimas A viduas et orphanos facit guerra quomō pte gam F desiste ab illa et milita p christo q defensione naturali ad iniuriā ppulsandā permissam sed nō offendas si sic feceris fructū felicitatis pmij ac fame gloriose reportabis. de cōrio penalem atrocitatem q eternam ignominiā ac ppetuam aggregabis An. consiliū licz videat salubre tamē quia francus qui mihi suspecti quia forte ad nostram reprimendā miliciam hec dicūtur illaz timēs ne magis noceat F Deū timeo cui nihil pōt latere nō vos anglicos iniquos francie psecutores A imo tortores vros pter iniqtates vras F imo psecutores qz pter iustitiaz patimur beati sumus et magna erit merces nra regnū nostr ab infidelib° cum multo quesiuerimus martyrio q illud a deo cognouim° qz semp misericordes fuimus nō violenti tyrāni. vos autē anglici xpianos impugnatis q occiditis vt infidelib° vires augeatis et sit iustitia nra q iniqtas vra notissima deo et mundo Nō ergo pter iniquitatez nostram a vobis torqmur si pter iustitiā patimur et ita beati Rex aūt vester contemnens dei mandata sicut primus in throno sic et in penis primatū obtinebit. A. cuius culpa queritur? F. omniū vestruz tirānisantiū in libidie dñandi q voluptate dñandi tirannica a deo et

eius mandatis apostatantiū A
Ergo regis p̄cipientis non milicie
obedientis F Non teneris cōtra
deum obedire? A. quis pōt regē
nostrū corripere emendare seu re
trahere.non nos subditi. F Om
nes simul vniti possetis dissentire
et quia om̄es assentitis om̄s estis
rei A Quis regem et nos possz
corripere? F Nullus p̄ter sūmū
vnicum ⁊ indubitatū pontificē. Er
go ille in culpa horū scandalorum
videtur et illi potest dici quod scri
bitur in figura.iij. Regl.ij. Custodi
virum hunc et populū istum q̄niā
si de manu tua lapsus fuerit erit
anima tua pro anima illius Scire
enim ip̄e et quicunqz regens debz
q̄ sicut in throno primus ostitut⁹
est.sic ⁊ in penis si neglexēit iustitie
opera et precepta exercere p̄matū
habiturus ē Et alibi verbū dn̄icū
et ꝓpheticū ille quidē in sanguine
suo morietur.sanguinē autem eius
de manu speculatorum requiraz.
ad hoc eni officiū est prepositi vt
non parcat obiurgādo pcc̄a. Nec
est a culpa alienus qui licet p̄posi
tus non sit quoniā multa arguen
da vel monenda nouit et negligit
illorum vitans offensiones.nullū
enim timere preter deum A For
te vobis sumus flagellum vt corri
piamini tanquā virga directionis
F nō nego et forte mala virga di
rectionis peioribus virga ferrea.
bonis autem ad examen virtutis
sepe p̄ssura. sicut sepe vidi ex eodē
igne aurum rutilat.palea fumat.ci
bus coquitur.homo confortat̄ ali
us ex vstione leditur Itaqz vna
virtus irruens bonos ꝓbat et pu
rificat malos damnat vastat et ex
terminat et in eadē afflictione ma
li deum detestant̄.boni vero deuz
laudant et precantur vel forte tan
quā suos corrigit nos q̄s diligit
medendo.quia multis nocuit ad
uersario caruisse sicut de Rhoma
norū monarchia scribitur Orbem
deuictuz victorū victrix vlta est lu
xuria Et forte nobis patiētibus
prosūt scandala ve tn̄ illis per q̄s
scandala veniunt. Unde gregl.in
morl.exponēs illud Job.xxvi. Gi
gantes gemuerunt sub aquis ma
iores potētes altiores populo ab
humero sursuz sicut scribit̄ de saul
Regl.x. Gemuerunt sub aquis sub
pondere populi A si deo nō pla
ceret non tandiu pateret̄ hec fieri
imo puniret aliquos F imo si oīa
punirētur nihil seruaret̄ futuro iu
dicō etsi nihil puniretur nulla diui
na prouidentia crederetur.⁊ vere
multi ex vestris offensis puniuntur
Nam siue male siue prospere succe
dat punimini.quia malus in sua
felicitate pūitur quia felicitate ma
gis corrumpitur.bonus autez nec
bonis extollitur nec malis frangit̄
Punit̄ etiam quia per que peccat
hō et per illa torquet̄.nec ē impijs
gaudere dicit dn̄s.ꝫ ⁊ hec vicioꝝ
p̄mogenita que sunt oblectamēta
peccati deo sūt iustitia illos puniē
di Jō dic̄ apl̄s q̄ euanuerunt in co
gitatiōib⁹ induratū ē cor insipiēs
ꝓp̄t q̄d et de⁹ tradidit eos in desi
dēia cordis eoꝝ ⁊ i immūditia vt

afficiāt ꝯtumeliis corpa sua. ⁊ sic̄ ꝓbauerūt nō hr̄e deum in notitia tradidit illos deꝰ in sensū reꝓbuz vt faciant ea que nō cōueniūt. certe puniūtur et dū nostra gaudeāt damna sua deflēt ¶ Fecistis viduas et orphanos in francia. certe ⁊ anglia necati sūt ex vr̄is centū milia cū suis p̄ncipibus nec qui sūt erūt in numero ¶ Fateor dictū ysaie verū ꝙ indignatio dn̄i et non habemꝰ hic manentē ciuitatē sed futuram inq̄rimus. sed quō ignoro ¶ qꝛ ex deo nō es et inde verba eiꝰ nō audis nec attendis ¶ esse volo ex deo ¶ celestē patriā iubz ille querere qui est via veritas. et vita corp̄m desideria ꝯteri. siue carnis. a mūdi gloria declinaē. aliena nō appetere. ꝓpria largiri. si hec audiens exequeris dei ciuitatē futurā adquires. quā timeo te cū multis tuis amisisse aut saltē elongasse ¶ quare? ¶ qꝛ antixp̄i vestigia secutus es et xp̄i vitā et doctrinā despexisti ¶ in quo ¶ Fere in oibꝰ vijs tuis ¶ specifica magis ¶ xp̄ūs vita et doctrina p̄cepit cum humilitate charitatē et volūtariā paup̄tatē. vos aūt ꝓpter sūmaz superbiā nō contēti regno opulētissimo in libidie dn̄andi nō timuistis mittere manū vt occideretis xp̄m dn̄i et mente sacrilega deserentes deū ip̄ius mādata ⁊ p̄cepta offendentes cūcta nefandissima scelera ꝑpetrastis tanq̄z veri ministri āti xp̄i ¶ imo xp̄i qꝛ multos facimꝰ martyres et paup̄es quos diligit deus ⁊ tanq̄z filij hoim queramus

iram illis vt nr̄am rempublicā augeamꝰ et hoc faciendo in quo demeremur? ¶ Necesse est vt veniant scandala. ve tn̄ illi per quē. terram dedit vobis deus sufficiētez ingratis. cur ꝓ tantis donis impensis a deo mala rependitis. ¶ Que mala? ¶ Cūcta homicidia ⁊ alia infinita ¶ Sine homicidijs nō possūt fieri bella ¶ Ideo detestanda inter fr̄es ¶ pariter occidimur nostra sorte. ¶ digne vestra culpa quia iniuste bella prouocatis. nos aūt iuste repellimus iniuriā. ⁊ ideo quia nō timuistis mittere manum ad occidēduz xp̄m dn̄i. sāguis tuꝰ super caput tuū. et incliti israel sup̄ montes interficient̄. ⁊ abijciet̄ clypeus vestri antixp̄i. ¶ Cur tantū detestaris homicidia? ¶ Quia vltimū terribiliū est mors et deberēt sufficere vobis ꝓphanis homibus alie astutie inquirendo vestra libidine faustuosa sine tamē sāguinis xp̄iani effusione Nōne om̄e creatū tendit ad sue speciei conseruatiōm cur oibꝰ creatis estis crudeliores. plante vegetabiles animata bruta etiā ferocia om̄ibus suis viribꝰ ingenijs cautelis suam conseruant speciē. et cum ab alia specie consumantur vel ledantur iuuāt se inuicem ⁊ cum nō possunt signa doloris ostendūt plorant ⁊ vlulāt. vos autē tanquā lupi rapidi famelici speciem humanā quantūcunq̄z decorā piam catholicā vorare necare nō veremi Intuē boues feroces porcos et alia bruta q̄ntis viribꝰ suā cōseruāt spēm. ¶ ꝓut facimꝰ

i ta et patres nr̄i fecerunt. viuimus
in lege patrum ¶ Et ideo v̄buz
dn̄icū per os ꝓp̄hicū samuelis lo/
quentis hely. semel dies veniūt vt
p̄scindā brachiū tuum ⁊ brachiū
domus pr̄is tui. vt non sit senex in
domo tua ꝛc. tabescat aīa et mag̃
ꝑs dom⁹ tue A Oportet sequi
vestigia patrū ¶ fateor A Er
go habeo optatū ¶ Quia pr̄ez
equiuocās loq̄ris de corrupto et
mortali. ego āt fateor de vestigijs
pr̄is eterni et creatoris et redēpto
ris qui in celis est. cui⁹ vtiq̄z volun
tas fiat sicut in celo et in t̄ra nr̄a
et vr̄a A Vtinā vtinā et vtinaz
¶ videris aliq̄ntulū reductus cō
punctus A sum eteni sed illū nō
cognosco pr̄em ¶ Si teip̄m non
cognoscis quō illum cognosces?
A Rogo igitur quis sū dic? ¶
Vas sterquilinij. cōcha. putridus
plen⁹ stercore et horrore. cec⁹. pau
per. nudus. ignorans introitū tuū
et exitū cui⁹ vita sicut vmbra que
q̄nto magis crescit tāto decrescit
et tāto magis ad mortem ꝓperat
tāte subiecta mutabilitati vt vna
nō maneat hora in eodē statu. sed
es miserior. quia licet nil certius
morte. tn̄ illius hora nil incertius ⁊
tn̄ illi nō ꝓuides sed spe vana que
tibi caduca blanditur. falleris A
si tā vilis sum quō deū videbo et
pr̄em vocare p̄sumā nō videbo
¶ Quia es in tenebris A Exire
cupio ¶ Clama igit̄ ad lucē A
quō? nescio q̄d dicā ¶ Dic Veni
claritas q̄ illuminas oēm hominē
venientē in hūc mundū sed nō di
ligentē qr qui diligit mundū inimi
cus lucis efficit̄ et offuscat̄ Et ite/
rum dic. Illustra oculos meos lux
incōprehensibilis fulgura corusca
tiones et dissipa eos vt nō videāt
vanitatē Et iterum clama Tribue
lux inextinguibilis duz te videam
crea nomē alpha cum odore vite
qui post te in odorē vnguentoruz
tuoꝝ currat gustem sana q̄ sapiaz
cognoscā ⁊ discurrā q̄z magna est
multitudo dulcedinis tue quā ab/
scondisti timētibus te Et iteꝝ ma
gis cōpunctus dic Cur faciē tuā
abscondis. forte dicis. dn̄e Nō vi
debit te homo et viuet. Eia dn̄e
moriar vt te videā et videā vt hic
moriar et ignosce seruo tuo qui p̄
sumit loq̄ dn̄o suo. calamitas quā
patior me cogit exclamare cec⁹ sū
ad lucem ꝓpero tu es medic⁹ ⁊ lux
vera via et vita et fons misericor/
die miserere mei A peccator sum
forte nō exaudiar ¶ Dic domie
peccaui et faciendo nihil fact⁹ sum
nihil et ita confiteor quia cōfessio
est via ad te per quā egrediar de
limo et redibo ad te viam qr ver/
bum dixit Ego sum via veritas ⁊
vita. sep̄atus a te fact⁹ sine via q̄a
sine ip̄o factum est nihil. et q̄a nul/
lum bonū sine summo bono q̄tiēs
a te summo bono deuio nihil effici
or Vidit eniz deus cuncta que fe
cerat et erant valde bona. malum
aūt factū sine ip̄o verbo nihil alid̄
ē q̄z p̄uatio boni. sic̄ cecitas p̄uatō
visus Et iterū dic Dn̄e nullis me/
ritis p̄cedentib⁹ placuit tue summe
⁊ misericordissime bonitati ad esse

me producere sed et magis viuere q
sentire et paulo min⁹ ab angelis in
telligere qz illa iã faciẽ tuã habẽt.
ego aũt per spem et speculũ in eni
gmate. obsecro regat me tua mia
et cogat q pietas ad saluandus q̃
te vicit ad creandũ qz nihil odisti
eorz que fecisti D. Arta est via qz
quicq̃d in mũdo est aut est ocupia
carnis aut oculorz aut supbia vite
nimis peccaui deũ mũdo postpo
nendo. diffido crauditi. F. Audis
verbũ cõsolationis dicẽs. Dedit
eis ptãtem filios dei fieri his qui
credũt in nomie eius qui nõ ex sã
guinibus neqz ex volũtate carnis
neqz ex volũtate viri ꝗ ex deo nati
sũt D. quõ potero redire et filius
effici F. Jam dixi per confessionez
pñiam q satisfactionẽ D. difficile ẽ
F. imo facile volẽti. fecit te deus di
gnissimam creaturã et licet sis non
capax angelis q̃dammõ par po/
tes per verbũ effici qz potes equa
lis fieri et filius adoptiu⁹ per vni/
genitũ verbũ per quem habemus
accessum Omnia eni sub pedib⁹ ho
minis subiecit de⁹ vt solus homo
tot⁹ deo subñcerẽt et totus eẽt ser
uus. cũctis dñatur hõ. et ertẽiora
cũcta p corpe sũt creata. ipm vo
corp⁹ pro aia. aia vero p deo vt
illi soli seruiat et illũ possideat ad
solatiũ Cogita si tãta tibi solatia
in hac die lachrymarũ quanta in
die nuptiarũ si hec delectabilia in
carcere quid in ꝓpria pria cõferet
diligẽtibus eũ qz nõ est numerus
benignitatis sue D. intelligo asser
ta vera sed mihi ignaro et laico
difficilia F. imo grossa et breuia D.
Dic igit F. Diligite deũ q primũ
D. diligo deũ F. Qui diligit me ser
monẽ meũ seruabit D. sermo est m
plixus et ignotus F. imo breuissi⁹
et resolutus ad dilectionẽ dei et p
rimi D. in dilectione dei nõ hesito
qz sũma est ratio sed quis sit pri/
m⁹ nõ intelligo nisi q̃ miam in me
agit vt cõtra alios sine dei q legi
offensa possim dimicare sicut q an
tiqui pncipes et ꝓphe per cõtextũ
sacre scpture dimicarũt et strẽnue
militarũt F. xpi actio tua debet ẽe
instructio qui pro psecutorib⁹ ora/
uit et qui dixit Nisi iustitia vestra
abundauerit plus q̃z scribarum et
phariseorz nõ intrabitis in regnũ
celorũ Qui autẽ dixerit fratri suo
racha reus est cõsilio. qui aũt dixe
rit fatue re⁹ ẽ gehẽne ignis Dictũ
est antiquis in lege antiqua quam
allegas Nõ occides. xpũs aũt nõ
vult primũ contristari verbo nec
effectu. sed mutua charitate sicut q
ipe dilexit nos diligere ꝓter ipm
tanq̃z fratres in adam. fratres in
xpo. frres in ecclesia Illud fuit xpi
testamentũ Pacem meã do vobis
pacẽ meã relinquo vobis et in ter
ra pax homibus bone voluntatis
Noli igit primũ despicere nec cõ
tristari si xpianus miles cupis nũ/
cupari salua iusta et moderata de
fensione inculpate tutele D. Si tibi
credã pibit in me strẽnuitatis pte/
rite fama gloriosa. ero fabula gen
tiũ. parentũ opprobriũ q̃d absit qz
crudelis qui famã negligit F. Cru
delior est qui animã poit qui etna

amittit pro caducis ¶ Quid p/
ferendū putas glorie et fame bōe
nōne pro illa militam⁹ omnes mili
tes ¶ Nō nobis dñe non nobis
sed nomini tuo da gloriā Gloria
deo debēt in excelsis et in ēra par
hoibus bone volūtatis ¶ Diabol⁹
sibi gloriā q̄rit de opibus diuinis
tu et illi similis fur es ⁊ latro que/
rens deo furari gloriam sibi p im
mensis bñficijs debitā ¶ Noli gl̄iari
in vēto et fabulis. mitte nautis vē
tum. ⁊ gloriam deo. sperne caduca
fallacissima et gusta ⁊ sapora eter
na ¶ quid equi quid socij quid ti/
rones quid arma q̄d castra q̄sita
et peculiū euenirēt sed ⁊ respublica
et illi⁹ pncipes quorū gr̄am q̄siui
quid erūt facturi ¶ Peribunt et
tu cū illis sicut et granū qd̄ in pe/
tra tua semiaui fructum non emisit
nec emittet ¶ Nolo pire imo pa
cem vel fedus vellē inter nos inire
vt honore saluo possem tuis consi
lijs adquiescē ¶ Nobis tāq̄z hoi
bus bone volūtatis par debēt iu
re testamēti quā vos illis q̄si mini
stri antixpi rapuistis illius obtinē/
de incapaces ¶ deus supplebit
defectus nros ¶ Magnipotens
cui⁹ oculi sup filios ade a die nati/
uitatis vsq̄z in exitū vt reddat vni
cuiq̄z pm opa eorū bona vel mala
cūcta cernens ⁊ cui nihil latere pt
supplebit iustitie hui⁹ seculi defēcus
et vos nros effetos et sue pacl. cru
deles psecutores puniet iuxta de/
merita ¶ De meritis nescirē iu/
dicare q̄z pacez in dieb⁹ meis vidē
desidero. vt tuis cōsilijs tanq̄z ac/
cōmodis adquiescerē salubriter.

¶. Si tpali caremus vtinā saltem
pace fruamur eterna Amen

Addicio facta post biē
nale interuallum

¶ Luxo biēnali spacō rediēs
anglicus de sua pegrina/
tione francū reptuz alloq̄
querit. ⁊ post multa subintrat pstī
nā collationē Cui frācus ¶ Nō/
ne cōtritus es et penitēs de tātis
impietatibus per te in xpianissimo
frācorū regno cōmissis. ¶ Non
¶ Quare? ¶ qr cū iustitia ⁊ iusta
guerra feci. terrā eni nraz q̄rimus
nostri regis francorū et anglorum
iusto mandato. ⁊ ita ex post per vi
ros magnos et doctos ⁊ pontifi/
ces sum melius pterito informat⁹
¶ Unde regis tui iusticia pcessit
pcor dic? ¶ qr i successiōe pma
causa filiorum ⁊ liberorum. sed rex
Odoardus hñs filiaz ysabelis re
gis philippi ex persona illius petijt
regnū iure successionis ego cūctis
preferendus ¶ Filia est in hoc re
gno incapax ¶ imo iure diuino
⁊ ciuili capax vt habes in lib deut
de filiabus aphat. pro q̄bus dixit
deus ad moysen Da eis portōez
hereditatis paterne ⁊ hoc sit tibi
iudiciū sempiternū ¶ Illa heredi
tas plebeia nō regnū etsi regnum
nō simile huic in quo mlta spūalia
pterea argumenta legis antiq̄ nō
habēt efficaciam nisi q̄tenus reda
cta sūt ad moralia Sed si ita sit q̄
sit capax. cur igitur vos anglici fi/
liam regis henrici nuptā Gamfri
do comiti Andegauen moriēte pa
tre sine masculis nō admisistis ad

regnū imo stephanū ex sorore ne/
potē p̄tulistis anno dñi M.C.xxx/
v. Nōne qd̄ quisq; iuris in alteruz
statuit eodē iure vti debz? A di/
gnū et iustū puto sed hoc mihi no
uū F lege historias licet si etiam
regni vr̄i filia capax existeret. non
ideo in francoꝝ regno capax esset
A Cur tam varie F Quia hoc
regnū ab infidelib⁹ cū infinito xp̄i/
colarū martyrio quesitū mirādis
et singularib⁹ donis ⁊ p̄rogatiuis
diuinitus donatis est in fide xp̄i e
dificatū talit̄ ꝙ nr̄is caruit et he/
resibus teste gregorio vnde Clo/
doneo liliū angelit⁹ missuz cū am
pulla sacra beato Remigio ꝓpina
ta vt illuz et suos in dicto lilio suc
cessores illi⁹ sanctissimi chrismatis
oleo inungeret et inde post illā sa
crosanctā vnctionē paulo min⁹ ab
angelis rex quicūq; francoꝝ inun
ctus vestigia illius a ꝓbatiōis re
tinens solo tactu manuū infirmos
certa infirmitate curat teste notoꝝ
etate Nec huius rei mulier capax
censetur cū a sacroꝝ ministratōne
imo interdū certo tp̄e ab ingressu
ecc̄ie ꝓhibita Quare nō idē sic̄ in
alijs regnis in q̄b⁹ mulierē credo
capacē A. imo ⁊ in regnis succes/
serūt et succedūt F Nō francoꝝ
etsi in alijs consuetudo admittit il/
las ex consensu totius ꝓpl̄i. francis
aūt consuetudo et ꝓpl̄i cōsensus in
euū cōndixerūt Quid plura Nōne
deus distinxit dñia ⁊ terrā inhabi
tari fecit per distinctionē linguarū
in turri ꝯfusionis. cū oēs in lingua
vniformes per linguarū confusio
nē et diuisionē mūdū inhabitauit
⁊ gentes dispersit. quō vos barba
ri quorū vocē nō intelligimus mo
ribus vita et lingua ꝓrsus differē
tes nobis francis cupitis p̄esse
A etiā hercules cuz hac diuersita
te hispanias q̄siuit et habitauit.
Nonne etiā rhomani vniuersis lin
guis p̄nciparūt cur non anglici eq̄
francis principari p̄nt F. Quia
indigni tā pie tam xp̄ianissime na/
tioni preesse. defende iustitiaz alle
gatā ⁊ non tiranniā. allega iustos
reges et non tirannos A Reges
hispanie et nauarre qui in
lingua dñantur. ducē Britānie et
regem vngarie qui. xij. linguas hz
in regno differentes. vngaros teu
tonicos sclauos tartaros philiste/
os cōmannos francos et alios ꝓ
nūc a memoria mea lapsos. F. B
qr ꝓpl̄us assentit subijci qr minor
ps debet maiori et digniori cedē
et regem alienuz sibi assumit. nos
aūt nō sic imo vos anglici dicte q̄/
rele per te p̄misse de filie successiōe
expresse renūciastis et regē philip
pum approbastis A Nō credo
F Erras in facto vel ignoras rei
geste notoriā Vnde pro tua veri/
dica informatiōe scias ꝙ āno dñi
M.cc.lxxxv. dñs philipp⁹ rex fran
corū obijt relictis philippo lebel ⁊
ysabele que fuit nupta regi anglo
rum Odoardo. qui quidē Odoar
dus ip̄am reginam impie presum
ptionibus cuiusdam sui consiliarij
huele despencier tractauit in tātū
ꝙ franciam aufugere oportuit. et
tādē post multa fuit ꝯpulsa redire

inuita.que presidio et ope domini
Jobis de hanonia cū.cccc.nobili
bus retrocessit q a casu deo dispo
nente applicuit in portu de pristo
vbi sui benivole adveniētes cū po/
tentia obsederūt regem
virum suū et dictū hue euisceraue/
runt et regē custodierūt filiū qz no
mine odoardū coronarūt.quem fi
liū et regem rexerūt comes de
et d.R.de mortemar inē qs
rectores insurrexit talis inuidia in
imicicia q finaliter dictus Morte/
mar per iudiciū baronū morti dā/
natus et euisceratus q ei' intestina
combusta adhuc eo viuēte sicut fa
ctum fuerat de dicto huele dispen/
cier. Philippus āt lebel frater dce
ysabelis habuit karolū regē fran/
corū qui habuit tres vxōes q mor
tuus sine liberis ordinauit q dns
philippus de valoys consobrinus
suus german' tutor esset masculi si
sibi nasceret.si vero filia cōmisit iu
dicio pariū et q eligerent in regē
idoneiorē et expediētiorē.qui qdē
karolus moritur anno dni M.ccc
xxviij pter qd dicti pares elegerī
dictum dnm philippū omissis dca
ysabele et eius filio odoardo.qui
siquidē philippus ilico coronat' et
inunctus et dsecratus et ilico de/
bellauit et deuicit flandrenses q si/
militer misit nūcios suos dicto an
glie regi ad reqrendū q veniret q
recognitū ab eo ducatū acquita/
tiue.qui siquidez odoardus venit
ad ciuitatē Ambianen in qua rex
associatus regibus Bohemie Na
uarre et maioricarum ipm honora
uit Et idez odoardus recognouit
dicto regi francie ducatū acquita/
nie et fecit homagiū in pria plōa
verbo aūt repiret teneri pmittēs
q se informaret de modo q forma
et informatus faceret et lras cōfi
ci faceret iuxta formā ad quam te/
neri repiret.et ita rex anglie recessit
cōtentissimus et ilico reuersus con
gregauit pceres regni sui in qua d
gregatione rex francie piter suos
misit Et licet fieret rumor in āglia
q deberet corona odoardo tāqz
primiori.nihilomin' fuit cōclusuz
per pceres magnates et tres sta/
tus regni q tenebat facere homa
giū dicto regi frācie.quod et fecit
per suas lras patētes.quas vidi i
chronica descriptas datas ad el/
chen Anno dni M.ccc.xxx.die.xiij.
Martij cauetur mō q forma
recognoscendi ducatū aquitanie
vt per partē francie q vt comites
de poncien et monstrolij et ita pro
misit et iurauit se facturū per se et
successores et ita est verū notoriū
et manifestū per que satis iustitiaz
nostrā et impietatē et iniquitatem
vestrā tyrannicā in libidine dnan/
di si velis lucide potes comphen/
dere A Miranda canis.sed pcor
quis ista perit F Multi historici
et chronicarij ista ponūt sed lati'
videtur Jobs froyssardi vob fa/
uens quia nō francus sed de hā/
nonia et seruitor domesticus āgli
ce regine vt ipe idem profitet nec
ista tergiuersari possūt. A aliter
fui per vnuz prelatū magnū q do
ctissimū informatus F Si aliter

contra veritatē salua sui pace ¶
Quō igit tot et tāta bella inde se/
cuta et rex noster regem francorū
se nomiauit ¶ Nō iustitia sed ini
quitate et instigante diabolo ¶
quō precor exprime. ¶ Scire de
bes q̄ in francie curia p̄pollebat
dñs Robert' de Artoys sororis'
regis qui siquidez certa occasione
p̄uocauit regiam indignationem
in tantū q̄ aufugit hannoniā p̄ē
qd̄ rex eius vxorē et liberos deti/
nuit et ducem hannonie diffidauit
si illum receptaret. p̄ter quod iuit
brabātiā vbi ilico durissima guer
ra inchoata contra ducē p̄ter di
ctam receptationē que ipsuz dñm
Robertū impulit ad fugiendum in
Angliā vbi ilico applicatus machi
nare cepit cū nobilib' contra regē
francie dicendo q̄ vecordes ⁊ pu
sillanimes essent sic regnū dimittē
d. philippo cum si vellent illud ven
dicare posset bono iure ꝛc. in tm̄ q̄
in solenni festo beati Georgij in q̄
nobilitas vtriusq̄ sexus conuenit
in quo nature humane⁊ pacis ho
stis p̄teruus inimic' diabolus nō
abfuit imo pñs illum diē gloriosū
sibi et oibus diabolis fecit qm̄ iu
uenū vtriusq̄ sexus ope et cōsilio
sanctū passagiū regis francor cū
tricentis armator milibus turba
uit guerrāq̄ oclusit inter nos xpi/
anos in qua creditur. cl. annorum
spacio tā peste ignis famis q̄ gla
dio xpianor milliones incemptos
Cuius diaboli stimulante astutia
vna dña per ipm Robertū instru/
cta in regis anglor pñtia in mēsa
sedentis vnā p̄posuit allegoriā seu
figurā cōcludēs allegoriceq̄ figu/
ratiue magnā regis et suor vecor
diā nisi francie regnū vendicarent
Quo facto singuli tyrones instru
cti per dñm Robertū sua emiserūt
vota dñabus q̄ nunq̄ desisterēt.
vnus q̄ vno oculo nō videret ali'
capuciū nō ferret ꝛc. donec francie
regnū animo illud q̄rendi intrassz
¶ Quō tā repente fuit per nros
tāta materia et tāti regni oquesta
cōclusa ¶ Dirigente eodez dia
bolo pacis et nature inimico q̄niā
dictus rex philippus videns se imo
totū orbem pacificū nolēs miliciā
ocio torpere sed illaz pro xpi fide
augenda disponere iuit ad visitan
dum papam vrbanū q̄ntū in Qui/
nione et petendo crucē pro eundo
vltra mare. qua obtenta repiebā/
tur tricenta milia armigeri ad cru
cem recipiendā dispositi. q̄bus ab
sentibus anglici vestri putarūt fa
cilem regni francie inuasionē. q̄ cū
ad aures dicti philippi francorum
regis peuenerūt. a tam pio ⁊ sāto
p̄posito a tāto bono vobis taz ef
fera et damnata nequicia compul
sus pro sui regni defēsione destitit
et ita guerra cōtra infideles fien/
da ⁊ pro vestra iniquitate conuer
sa contra xpianissimos francos p
tyrannia et libidine dñandi exercē
da vnde ingemiscit populus. iubi
lat hostis. exultat infern' que vor
que lingua tāta xpianor damna
exp̄mere potest illis infelicissimis
die loco ⁊ hora fabricatis ¶
Quō igitur rege philippo reuerso

de Quinione anglici nostri certifi
cati ꝓ erat infra regnũ tãtũ nego
ciũ attentarunt et tam difficile
F Instigante diabolo et dẽo Ro
berto eius ministro rex Anglie cõ
suluit ducẽ hannonie. qui cõsultus
multũ dissuasit istã ꝗrelam ⁊ guer
ram. sed nihilomin⁹ magis fauens
maiestati q̃ veritati ⁊ iustitie dixit
consulẽdos ducẽ Brabantie ep̃m
leodieñ. Archiep̃m Colonieñ Du
cem Gelreñ Marchionem Jullieñ
dñm Arnolphuz de baquehen et
dñm de franquemont qui siquidẽ
essent hui⁹ opionis incipiendi gu/
erram attrahi possent ad diffidan
dũ regẽ francie. essent sufficientes
ad inuadẽdũ cũ. 10000. armatis
cũ tribus cozonatis ad q̃s omẽs
p̃dictos missi sũt ilico. xl. milites in
maxia pompa q̃si aurũ iactantes
pro gr̃a ꝓpli captanda per loca et
p̃rias quibus iter suũ faciebãt Et
ipozum aliqui cum vno oculo dice
bant se venisse nõ ante cũ illo visu/
ros donec aliqd magnũ fecisset ꝓ
conquesta regi francie Qui sicdez
milites et nũcij regis Anglie a di
ctis dñis reportarũt votiuũ respõ
sum Et cũ hoc tantũ laborarũt ꝓ
habuerũt fauorẽ tacitũ flandreñ.
medio cuiusdã hartuelle inẽ ipsos
p̃potẽtis Comes aũt flandrie ami
cus francoꝝ posuit garnisionem a
gagent cuius metu oportuit angli
cos pomposos ꝑ hollandiã reme
are Quo audito per regez anglie
misit cõtra dictã garnisionẽ. v. ar
matos et. 2000. archerios q̃ post
multũ conflictũ dirigente diabolo
p̃ualuerũt Ex qua victoria dictus
hartauelle resumptis viribus ilico
scripsit regi anglie ꝓ post tale p̃n
cipiũ veniret et p̃ualeret ꝓut et fe
cit ⁊ venit ad dictum locũ
vbi cũ oibus p̃missis cõuenit et in
tãtũ votũ ꝓpalauit q̃ post vni⁹ mẽ
sis spaciũ facere voluerunt ꝓ dux
Brabancie faceret et ille differens
post aliã dilationẽ conclusit ꝓ nisi
de mãdato impatozis nõ diffida/
rent. ꝓpter quod Marchio Julieñ
missus ad illũ obtinuit vicariatuz
imperij et licentiaz fabricandi mo
netã sub colozе ꝓ rex frãcie occu
paret ab impio castrũ de creuerẽ
in diocl. Cameraceñ Et interiz ad
uenit estas et rex anglie erãt cũ cõ
iuge in castro de lonaur. aduenien
te aũt termio venerũt anglici. 400
et sagittarij 10000. et nihilomin⁹
opozuit ip̃m vsqz ad mensẽ nouẽ'
bris alios dños expectare. et inte/
rim miserũt diffidationes regi frã
cie per quendã ep̃m de Jncole ex
pte regis ãglie tanqz vicarij sacri
imperij quod tunc etiã noluit dux
Brabantie sed venturuz se ꝓmisit
qñ obsedisset ciuitatẽ Cameraceñ
qd et fecit Sed rex anglie fuit cõ/
sultus dimittẽ obsidionẽ et intrare
regnũ qd et fecit Sed ilico cũ vo
luit intrare regnũ Comes lynãdi
et Comes de ip̃m quẽ ex
imperiũ dimiserũt qz soluz vt vica
rio obedierãt et fuerunt cum rege
francie vnde rex francie venit ob
uiã cũ regibus Bohemie Scocie
et Nauarre hñs. 6000. ⁊. viij. bãne
rias. vt. lx. peminones. vi. duces

xxxvi.comites.cccc.milites et.lxiij pedestres vsqꝫ ad locū de burōte Rex anglie ꝓpe per tres leucas habebat duces Brabañ de Guel/des Marchiōes de Julies ⁊ blan/nerbonc.comitem de moirs dños de hannonia Robertū de artoys et omnes barones ⁊ milites āglie. sed finaliter tractante ducissa hannonie r̄cesserūt sine bello A Hec mihi nō videntur verisimilia ꝙ vt vicarius imperij ad tantā guerrā inijciendā ꝓcederet cuꝫ se nomiet francoꝝ regem F salua pace tūc se nō dicebat francoꝝ regē sed dicam cur et quō nomē et titulum regis rex vester vsurpauit Scire debes ꝙ post p̄missa nisus ē medio dicti iacobi tartauelle attrahē flādrenses qui oino negauerūt metu pene ꝯuente et per ecc̄iam illis imposite.vt si min⁹ grata regi frācie vnqꝫ facerent pene excōicationē.et ducentorum miliū floꝝ subiacerēt Sed cōsilio vnius mali aduocati tergiuersatoris q̄i achitofelis fuit dictū ꝙ si reciꝑet titulū regis frācie et tanqꝫ francie rex illis p̄ciꝑet ꝙ essent liberi a pena.cui⁹ consilio fuit vtrinqꝫ applausū licet multis prudētib⁹ videret̄ rationi dissonū. recipe titulū tm̄ sine alijs causis et possessione A Quid inde ꝓcessū F Armata francoꝝ et Januēsiū per mare destruxit.auronie ⁊ franci destruxerūt terrā dñi Joh̄is de hannonia et illi de cameraco hannoniā discurrerūt Postqꝫ anno.xl iterū reuertit̄ angloꝝ rex ad franciam qui repperit in mari armatā francoꝝ cum qua dimicauit et durauit conflictus ab hora p̄me vsqꝫ ad nonā et finaliter angli p̄ualuerunt et transierunt et venerunt ad gaud vbi repperit reginā enixam ⁊ ilico obsedit ciuitatē Tornacensē. Et rex francie venit vsqꝫ ad pōtē de Cressy vbi multe scarmuche et franci strēnue se habuerūt.et potētiores et flandrenses vecordit̄ aufugerūt.sed finaliter post.xi.septimanas tractante ducissa hānonie fuerūt deputati q̄nqꝫ tractatores qui cōcluserūt treugam ad annuꝫ vnū.et debuerūt reges mittere q̄nqꝫ notabiles ꝑsonas.et ex ꝑte pape duos cardinales ad ciuitatem attrabateñ.et quicq̄d per illos seu duas ꝑtes illoꝝ esset factum ratū maneret atqꝫ firmū et interim vti possidebat quisqꝫ possideret Sed finaliter in dicto perlamento nihil fuit cōclusum culpa anglicorū pertinaciū Demū rex anglus ordinauit festum in die Georgij et ordinē de Jarre tiere cum xl.milicib⁹ ⁊.xl scutiferis et regina p̄nte cum.ccc. dñabus vl̄ domicellis inductis eadem libēata Anno.ccc.xliiij Et demū anno.xlvi.posuit obsediū āte calaysiū ꝓpter quod rex frācie venit ad leuandū et quia nō potuit transire obtulit bellum et rogauit regem anglie vt simul pugnarent quod refutauit et ita sine fructu retrocessit ꝓpter qd̄ rex anglie habuit calaysiū ⁊ sine misericordia illos cum seueritate tractauit et āglicis populauit Multi guerre act⁹ secuti vsqꝫ ad annū.liiij.quo fuerūt in

Auinione ad tractandum de pace et āno.lv.p̄nceps de gal.descēdit et eodē anno rex Anglie vsq; calesium et inde ad locuz de hedin.cui rex francie venit obuiā et obtulit bellū dicto anglorū regi.qui illud renuit et cum cōfusione retrocessit. Demū anno.lvi.cōtra p̄ncipez de Rex Jo.franciā venit ⁊ habuerūt bellū ꝓpe ciuitatem pictauieñ.in quo prohdolor multi nobiles hincinde occisi et francqui superati.sed rex Johs fuit reputat⁹ strēnuior miles illius belli.quē vos anglici hōrastis.ꝫ finaliter p⁹ multa ip̄m occidistis.et tātoꝝ maloꝝ fuistis actores ꝙ deū debet.timē vltorē. Ecce iniustitiā seu iniq̄tatez vr̄am A aliud dixit mihi pontifex meus ¶ F. Dic p̄cor q̄d dixit? A dixit ꝙ pro iustificatione sua obtulit rex noster stare ꝯsilio generali.qđ francie rex renuit.qđ non renuisset si de iure suo cōfidisset ¶ F Per p̄missa tibi liquet satis respōsio.nōne questio sopita si que esset per ꝯsensum regis et regnicolaruz factum cū tantis deliberatione et dilatione om̄ia potuerūt rex et regnicole singuli aūt nō Cuz igitur rex tu⁹ cum ꝓcerū et regnicolarū consilio regi francoꝝ homagiū fecit et regem agnouit et aꝓpbauit quō ꝯtra ꝓpriū iuramentū homagiū et fidelitatis sac̄mentū venire nō verentur anglici Nōne felloniā cōmisit rex vester imo lesit maiestatez dñi sui Nōne ista exceptō alias elidit.quomō igitur debuit frācie indubitatus cō ꝓmittere de tanto regno in homines.pauci eniz reperiūtur hodie a populo aurum spernentes.dicit enim salomō ꝙ om̄ia obediūt pecunie.et alius dicit Audito numo quasi quodā sūmo p̄ncipe Resiliūt value nihil audit̄ nisi salue Nonne de dicta fellonia ipse rex iudex competēs tanq̄ dñs feudi et saltem cū paribus quomodo sūmittere debuit vel potuit alieno iudicio nūq̄ fecit nec facere debuit.nec legi fuisse de hoc actum Preterea quelibet ꝓuintia nō subdita imperio potest sibi regem eligere vt francia et hispania non sb̄dite imperio Cuz igitur deficeret in regno francie filius p̄mogenitus et alij capaces in sanguine in ꝓprietate p̄cederent.quare nō potuerunt illum sibi eligere regem iudicio et electione parium et magnatū ꝓut fecerūt illum victoriosuz philippū cui inerat splendor nobilitatis regie.et cuius vocem intellexim⁹ nō barbarum seu anglicū vel saxonē cuius vocē nō intellexisset popul⁹ francus.erat enim dñs philipp⁹ ꝓpinquior.et ideo cū naturaliter in regno succedatur et naturaliter in regno cum naturā imitetur et ab ea separari nō possit iuxta doctorū approbatas sentētias Nec etiā ꝓcerum suorū consilio dictus rex anglicus contra fidelitatē ⁊ homagiū prefatū venire p̄sumpsisset nisi de facto ad suggestionez diabolicam medio illius diabolici Robti de artoys impij et quasi per indignationē desperati illi tyrones et iuuenes post vinū ⁊ dñaꝝ ꝑsuasio

nes vocati illa vota de faciendo
guerrā in francia fatue et in suarū
animarū salutis detrimentū emisis
sent Nec ambigendū quin ꝓceres
si consulti fuissent regnū suū et du/
catū acquitanie cū aliis ꝑtinētiis
maluissent pacificū ⁊ sub federe re
gie francoꝝ maiestatis q̄ꝫ se tot ⁊
tātis guerre discrimibus immiscē
per que nil securū sed omnia contē
tiosa et anglicis inutilia ⁊ damno
sa saluis dei offensis et ꝓximoꝝ
cōtumeliis que extimationē nō re/
cipiūt quibus media illius anglie
regni pars peste et gladio depo/
pulata et hominibus viduata eisi
damna dederunt certe maiora re/
passi sūt Quid plura? certe q̄ iuste
possidebāt et pacifice. nūc tyranni
ce et ꝑ felloniā omnia ꝯmiserūt et
pacis fructū amiserūt Malum igit̄
iuuenile consiliū et impiū. min⁹ salu
bre et vtile et honestuꝫ Nec video
vobis remediū homibus destitu/
tis nisi ꝙ habita dispensatione vi/
duas vestras desponsetis et dei et
hominū pacē queratis A dolen/
dum et mirandū de assertis si veri
tati innitantur ¶ Ita ponūt ⁊ ha
bent chronice quas vidi A Nō/
ne treuge vel pax expost facte. ¶
Multe sed nulla efficax nec tenta.
A. Cuius culpa? ¶. vestra prout
audistis ¶ A Nō ꝑpendi culpā
nr̄am ¶ ¶ Culpā noto ꝯtinuam
per p̄missa qꝛ ex malo p̄ncipio ma
lus finis spectandus. quicquid ex
post bellis iniustis impiis ⁊ iniq̄s
fortuna dedit suo iure illud vestra
impietate culpa et malicia venit.
Multi eni tractatus iniciati cū illo
illustrissimo. d. Jo. de francia qui
pro cōsummatione tractat⁹ redijt
angliam et ibi occisus. et licet ha/
bueritis hominem redemptionem
habere vel petere non veremini in
gladij viribus q̄bus plures ex ve/
stris q̄ꝫ ex nostris interempti et lō
ge plures habetis viduas et or/
phanos quā nos dei misericordia
habeamus iustissimo dei iudicio il
lud disponēte vt qui sanguinez si/
titis sanguinem patiamini ⁊ biba
tis Voluistis enim Nini assyrioꝝ
regis magis q̄ꝫ xp̄i imitatoēs esse
qui annoꝝ. l. spacio ꝓpagande do
minationis libidine arma ferrea
extulit ⁊ cruentam vitam per totā
asiam bellis egit et in rubro mari
vsq̄ꝫ ad eximiū pontuꝫ perdomuit
Barbaramq̄ꝫ adhuc imbellem tor
pentem excitauit seuitiā ⁊ iam non
lac pecudum sed sanguinē hominū
bibere ¶ A Non omnes eiusdez
fuerunt nec sunt opinionis. ¶ ¶
Certe fateor nec nationem totam
accuso sed actoribus tantoruꝫ sce
lerum culpam do Proceres enim
et prudentes pacē cōcluserāt quā
tyrones et iuuenes incōsulti ad so
lam dicti. d. Roberti de Artoys ꝑ
suasionē infregerūt et guerrā cruē
tam inchoarūt Multiq̄ꝫ probi viri
pacem quesierūt. sed illoꝝ opinio
prohdolor nō inualuit. et ita seua
longo vsu tantoꝝ presertim prela
toꝝ vestroꝝ auctoritate ꝯꝓbata
inoleuit quasi in naturā cōuersa et
vtinā solos amores non insontes
pena sequeretur ¶ A Qn̄ fuerūt
illi tractatus inter nos quos asse/
ris? ¶ ¶ circa annuꝫ. M.ccc.lxij.

in quo rex Johes fuit liberat⁹ an/
no.lxij.visitauit papam in Auinio/
ne et anno iterū.lxiij.pro ꝯsumma
tione tractatus redijt angliā ⁊ ibi
mortuus Ex quibus orta est q̄stio
et finaliter anno.lxviij.in ꝑlamēto
parisieñ sentētiatū est ꝙ appellatō
nes dñoꝝ de acquitauia a rege ā
glie deberent recipi per dictum ꝑ/
lamentū.et ita fuit significatū r̄gi
anglie qui multa allegauit a ratio
nis tramite multū dissona.sed nec
minus rex noster tanq̄ꝫ iustificat⁹
ex abundanti obtulit stare iudicio
ecclesie Rhomane et dñi nr̄i pape
quod rex vester renuit ¶ A Dif
ficile est mihi credere ¶ F Quare
credis de pace cum illius fueritis
semper inimici et ruptores.tanquā
nō homies bone volūtatis quib⁹
solis pax a xp̄o legata ¶ A imo
semper quesiuimus et querim⁹ pa/
cem ¶ F Quare igitur occidistis
illum piū regē vestrū Richardum
cui⁹ medio pacem ꝑpetuā si illa di
gni fuissetis q̄siueratis ¶ A lon
ga est historia ¶ F imo breuis in
effectu ¶ A quare breuis F
qꝛ tanq̄ꝫ pacis inimici estis assueti
dños et reges occidere ¶ A q̊s
et q̊t ¶ F Cū ip̄e melius scire de
bes q̄re regē sc̄m kinicū danoꝝ ⁊
anglorū regē cui⁹ regis danorum
estis tributarij occidistis infra ec/
clesiā cathedralē in ciuitate otto/
nieñ in regno dacie et pheonia in/
sula et ibi sc̄us martyr sepult⁹. In
cui⁹ rei memoriā sagitte signū vr̄i
gestare sacerdotes in casulis dñt
dū celebrāt quā possessionē impie
ꝯtinuastis vsq̄ꝫ ad aliū sc̄m marty
rem sc̄m thomā cātuarieñ.ꝑ iusti
tia cuius estis inimici morientem ⁊
vsq̄ꝫ ad dictum piū regem Richar
dum pro pace vobis quesita tāq̄ꝫ
indignis interfectus Que igit̄ ma
ior dementia q̄ꝫ nobiscū ꝯtendere
nisi gladio.si dños naturales ⁊ ꝓ
prios occidistis vijs impijssimis o
pinionib⁹ dissentiētes quō alienis
pacē vel iustitiā seruabitis ¶ A
Nunq̄ꝫ audiui anglicos reges int̄
fectos ¶ F ego legi predictos ⁊
alios etiā tp̄e antiquissimo ¶ A
dic queso vnū? ¶ F dicā plures
A Rogo dic ¶ F Anno dñi
dc.lxij. Osuas rex anglie occisus
est Anno.d.c.li. Ofini rex occisus
Anno.d.c.lxviij Elfinus rex occis⁹
Anno.d.c.lxxx. Egrisd̄ Rardahū
broꝝ rex occisus ē Anno.d.c.xcv
iij. Vrenhered dux regni morda/
mibrorū int̄fect⁹ ē Anno.d.cc.xvi
obred rex mordamibroꝝ int̄fect⁹ ē
ꝓut vester Beda venerabilis in ā
glorū historia late describit De il/
lo aūt martyre.gl̄ioso sācto kinito
dacie et anglie rege ponit danorū
historia ¶ A Illi tunc infideles
F sed vos tunc infideliores ¶ A
bonū fecerūt qꝛ sc̄os et martyres
hoies mōrles fecerūt ¶ F Si bo
nū nō tñ bene fecerūt et deus r̄mu
nerator aduerbiorū nō noim ¶ A
forte cū iusta causa fecerūt ⁊ ita be
ne ¶ F Volētib⁹ nō abest occa
sio iusta vel iniusta.sumūt enim oc
casionē iniqui qꝛ corrigi despiciūt
et bene prolata criminantur. Val
de enim insolens et intolerabile ex
istimant quicquid illud non sonat
quod intus amant ¶ A Dum
mente reuoluo que audiui malo
tacere q̄ꝫ loqui Vincit enim om̄ia

veritas.et certū qđ in dieb⁹ meis
vidi nobis pacem quesitaz medio
illius boni regis Richardi de cui⁹
morte et causis illius satis impijs
taceo.de tā antiquis ignoro.hoc
saluo ꝙ inter nos fama asseritur.
Normaniam nobis pertinere et in
hoc nos iustam vos iniquā fouē
causā ¶ Salua pace nō est verū
nil citra mare habetis nisi ꝑ tyran
niam ⁊ mare est et esse debet termi
nus vester Habuistis tam̄ al's du
catū acquitanie cum aliquibus ꝑ
tineñ in feudū a rege francorū quē
ducatū per mltiplicatas fellonias
diuine et regie francie maiestatis
offensiuas amisistis cōtra fidelita/
tem iuratā et ꝓmissam veniēdo In
Normania āt nullū ius habuistis
nec habetis.imo vt dux normanie
rex francorū est verus rex anglie.
scitis enim ꝙ dux Normanie iusto
titulo regnuz vestrū quesiuit vnde
repio etiā ꝙ anno.c.liiij.rex Fran/
corū ludouic⁹ zelotypia mot⁹ vxo
rem repudiauit quā henricus nor/
manie dux p̄ter eius voluntatē du
xit propter qđ inter eos suborta
guerra sed p⁹ eodē anno facta pa
ce inter eos dictus henricus cum
dicti regis ludouici p̄sidio angliā
contra stephanū intrat regnum ⁊
occupat sed per concordiaz illi re
gnū ad vitam dimisit.qui post illo
stephano mortuo cum dicti regis
p̄sidio regni integritatem habuit ⁊
possedit Post aūt circa annuz dñi
M.x.philippus francoꝝ et henric⁹
anglorū reges simul in xp̄i nomie
cū innumeris nobiliū milibus iter
ꝑegrinationis vltra mare pro xp̄i
vindicta fiēda arripuerūt. etsi rex
tuus odoardus similit̄ in die sācti
Georgij facere voluisset aut saltez
illū xp̄ianissimū francoꝝ regē phi
lippum de valoys nō impediuisset
anglicos suos CC^m nō ꝑdidisset
nec tantoꝝ francorū mortem ꝓpi
nassz nec notā sue fidelitatis infra
cte incurrisset.sicqz rex henric⁹ vlti
mo vita functus strēnuitatē ꝓpriā
et fr̄m ac sue milicie cōn infideles
conuertisset A Possibile est. ¶.
Precor nomia mihi pontificē tuū
instructorē et in hac materia erudi
torem A Nō nominabo.sed ma
gnū in dei seruitio tibi esse assero ⁊
in magna dignitate constitutū ¶
Utinaz bene ꝑpendat sue magni
tudinis preceps.et casuū sublimiū
maxima lubricitate qm̄ trepidaret
tā sublime aggredi fastigiū quod
dū videt̄ virere cadit. et dū extol/
litur terminat̄ fine repentino sicuti
ros qui subito deficcatur A Nisi
bene intelligēt nō fuisset in tanta
ꝯstitutus dignitate. ¶ Dignitas
ex se im ꝓbos neq̄t facē reuerēdos
qꝛ ex se dignitas nihil habz virtu
tis nec v̄tus ex dignitate.ꝫ ꝓpter
v̄tutē dignitati dat̄ honor Si eni
aliq̄d boni a natura inessz dignita
ti.mali nō p̄essent sic̄ videm⁹ p̄esse
A Talē illū credo fore p̄latum et
bñ intelligentē ¶ Utinā talis sit
cui⁹ opatio ligua mēs ⁊ vita testio
niū p̄beāt dignitati Apđ deū eniz
nō est etas sed act⁹ vita et morum
dignitas a ꝓbatur A Quare de
illo tantum dubitas et inquiris

F Per ea que video et audio iu/
giter in his regnis et in ista mate
ria A Quid vides? F Video
p̄latos et sacēdotes vr̄os armige
ros ⁊ viros sanguinum effectos
sed quo iure nescio et tamen nuper
in ciuitate Rothomageñ audiui
regem vestrū henricū vltimo vita
functum strēnuū mirabiliter prela
tos vestros arguentē et mordētē
ꝙ ex eorum incumbenti officio nō
essent pacis amatores zelatores ⁊
ꝑquisitores. et tamen vestros vidi
p̄latos magnos et audio bellato
res. ⁊ p̄dem quod deterius est piū
et charitatiuū subsidiū ꝓ fide xp̄i
iure datum et cōtra hereticos con
uertendū cōtra nos xp̄ianissimos
ꝯuersum ⁊ pro nostra occisiōe ero
gatū. quod mihi nedū admiratio/
nem inducit sed stuporē. Cui⁹ mo/
res tam euersos ꝯsidero recolens
eius quod dicit Bern̄ ad eugeniū
ꝙ hodie totus zelus ecc̄iastic⁹ fer
uere videt̄ in tuēdis possessionib⁹
et dignitatibus. honori q̄z totū de
tur et sanctitati nihil. et de dei pla
cito vltima fit mentio. et de iactu/
ra salutis cunctatio nulla nec salu/
bre putetur nisi quod sublime. et ni
hil iustum videtur nisi qđ gloriam
redolet A Probi sūt vere sed re
gis et p̄ncipis imperio hec faciūt
F Dixit petrus magna auctori/
tate ꝙ magis deo oportet q̄z hoi
bus obedire Nō in fortitudie viri
beneplacitū erit deo sed sup̄ humi
lem et mansuetū et timentē verba
dn̄i requiescet spiritus eius. et qui
te in vna maxilla ꝑcusserit prebe
aliaz Juxta illud verbū xp̄i Dedi
genas meas euellentibus et cōspu
entibus in me. Dic precor p̄latis
et sacerdotibus tuis magis ānuē
tibus maiestati q̄z veritati mēte vt
reuoluant illud terrendū euāgeliū
Nisi iustitia vestra abūdauerit ma
gis q̄z phariseoꝝ nō intrabitis in
regnū celorum. Qui dixerit fratri
suo racha reus erit iudicō Qui di
xerit fatue reus erit gehēne ignis
Si pro tam modica iniuria gehen
nam ꝓuocauit. quid ꝓ tantis stra
gibus ⁊ execrabilibus homicidijs
et alijs guerre discrimibus? Cogi
tent ecōuerso si veri sacerdotes ⁊
pontifices pacem ꝑsuasissent a tē/
pore Odoardi citra quāta et qual
esset militia et nobilitas xp̄iana. ⁊
si pro xp̄i fide augēda exposita vt
rex noster disposuerat. q̄ntus fru/
ctus vbi nūc luctus? Cogitēt de sa
tisfactione vbi in seuitia ꝑseuerant

In hoc finitur conten
tio inter anglum ⁊ fran
cum milites